

at forlange, at Folk skal optage Prioritetslaan, indtil det kan gøres paa rimeligere Vilkaar, end det kan ske i dette Øjeblik.

En stor Del eller vel den allerstørste Del af vore Vareindkøb fra Udlandet er tidligere foregaaet paa Kredit, der normalt har kunnet siges at være 3 Maaned. Denne Kredit er blæst bort. Saa godt som alt Vareindkøb fra Udlandet finder nu Sted udelukkende mod kontant Betaling, undertiden endda kun mod Betaling forud for Varernes Levering. Rundt omkring i alle Pengeinstitutter meldte Folk sig ved Krisens Begyndelse og vilde hæve deres Penge. Det skete i stor Udstrækning, for Københavns Vedkommende har det drejet sig om ca. 20 Mill. Kr., der, som man siger, er blevet borte. Nu tror jeg nok, at nogle af disse Tal unddrager sig den nærmere Kontrol. Jeg tror ikke, at Forholdet er det, at der ligger 20 Mill. Kr. begravet rundt omkring, som nogle synes at mene. Jeg tror, at en Del skyldes en Udveksling, der ikke lader sig kontrolere. Sikkert er det derimod, at der ligger betydelige Summer hengemt i rene Kontanter, og sikkert er det, at de kontante Beholdninger, som Folk gaar med eller ligger inde med i deres Kasser, er steget væsentligt og maa være steget væsentligt, saaledes som Forholdene har ændret sig. En stor Del industrielle Virksomheder maa føres videre paa det Grundlag, de en Gang arbejder paa. De afgiver for Pengeinstitutterne fornøden Sikkerhed, og det vilde være urimeligt, om Pengeinstitutterne selv afbrød saadanne Forbindelser, selv om de under disse Forhold maatte lægge Bæslag paa væsentlig større Beløb end tidligere. Det gælder naturligvis alle de producerende Virksomheder, der i Øjeblikket ikke kan komme af med deres Varer, og det er betydelige Beløb, det her drejer sig om.

Det forekommer mig da ikke underligt, om Bankerne for Øjeblikket viser nogen Tilbageholdenhed med Hensyn til Financiering af nye Foretagender. Dertil kommer ogsaa, at man maa give Bankerne Lov til at kritisere Beskaffenheden af de Foretagender, som man søger financieret. Og naar man nu netop nævner nye Byggeforetagender, saa forekommer det mig, at Bankerne og lige saa de Sparekasser, der giver sig af dermed, med nogen Ret ser lidt skeptisk paa Udførelsen af nye private Foretagender i dette Øjeblik. Men jeg tror, man tør sige, at det er ikke for at drille Folk, at Bankerne holder igen. Jeg tror, at den Trang til at

tjene Penge og at udøve Virksomhed, som jeg før karakteriserede som alt beherskende i vort Samfund lige indtil Krisens Udbrud, fremdeles ulmer og kun venter paa den første den gunstigste Løjlighed til at udbyrde. Der er ingen Tvivl om, at man fra alle Sider i Virkeligheden ønsker at udfolde den Virksomhed, der er mulig, og der er heller ingen Tvivl om, at Pengeinstitutterne meget gerne vil yde deres Medvirken dertil, saasom ogsaa de er stærkt besjælede af Ønsket om at komme til at gøre Forretning og tjene Penge. Men at de for Tiden er underkastede Hensyn, som man bør respektere, tror jeg ikke, der kan være nogen Tvivl om. En Udvidelse af de private Bankers Virksomhed, af deres Financiering af private Foretagender, kan efter mit Skøn kun lade sig gøre ved, at de optager nye Laan, og saadanne Laan kan i dette Øjeblik kun optages hos Nationalbanken. Alt venter, naar den udenlandske Kredit er tilstoppet, mod Nationalbanken; der er intet andet Sted. Jeg tror ogsaa, der er Grænser for, i hvor høj Grad man skal forlange, at Bankerne skal anstrenge sig, og at Nationalbanken skal anstrenge sig. Kun vil jeg gerne sige, at jeg ved de Forhandlinger, som jeg i denne Tid har været med til at føre baade med Nationalbanken og de øvrige Banker, har det bestemteste Indtryk af, at de i Virkeligheden alle er yderst villige til at yde deres Medvirkning i den Udstrækning, det kan lade sig gøre. Det er jo muligt, at der kan frembyde sig økonomiske Foretagender af en saadan Beskaffenhed, at de ikke rummer nogen Risiko, og at de ikke betyder nogen Fare for allerede bestaaende Forhold. I saa Fald er det vel muligt, at Pengeinstitutterne vil anstrenge sig for at imødekomme dem.

Man mærker to Strømninger, som til Stadighed krydser hinanden, uden at de synes at forstaa hinanden. Den ene kan karakteriseres ved de Bemærkninger, som det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Schovelin) gjorde; den forlanger, at Pengeinstitutterne skal være konsoliderede, de skal være solide, og der skal være Reserver. Den anden gaar ud paa, at man skal blot laane ud og skaffe Penge og sætte noget i Gang, saa vi alle kan tjene. Det er Modsætningerne, der her mødes, og de burde forstaa hinanden.

Det er, som sagt, min Overbevisning, at saa snart blot nogle af de Forhold, som for Tiden bevirker, at Pengeinstitutterne maa vise nogen Tilbageholdenhed,